

Art. 38 vragen SP en PvdA over de bezwaarschriften tegen beschikkingen van de afdeling Sociale Zaken in 2014

Inleiding

De 226 bezwaarschriften uit 2014 zijn doorgenomen. Naar schatting hebben 28% van de bezwaren te maken met een meervoudige problematiek. Bijvoorbeeld een alcoholist met schulden of een man die zijn ex tijdelijk weer in huis neemt omdat zij dakloos geworden is en lijdt aan psychische stoornissen. Maar liefst 34 % van de bezwaren heeft betrekking op het niet of onvoldoende voldoen aan de inlichtingenplicht. Daarentegen stelt 42% van de bezwaarden dat gegevens door de afdeling niet goed zijn verwerkt. Uit 24% van de bezwaarschriften blijkt dat er iets in de communicatie iets niet goed is gegaan. In een gesprek of telefonisch zijn afspraken gemaakt, die door de afdeling niet zijn nagekomen of door de bezwaarden niet goed zijn begrepen. Tot slot heeft 8% van de bezwaarschriften betrekking op schuldsanering of schuldbemiddeling.

Van de bezwaren is 32% geheel of gedeeltelijk gegrond verklaard. 12% is ingetrokken, meestal omdat de afdeling alsnog aan het bezwaar is tegemoetgekomen. Verder is 8% van de bezwaarschriften niet ontvankelijk verklaard.

De SP en de PvdA hebben de volgende vragen.

Ontvankelijkheid

Een redelijk aantal bezwaarschriften is niet ontvankelijk verklaard omdat het bezwaarschrift niet binnen de wettelijke termijn van 6 weken is ingediend. Sommige van die bezwaarschriften lijken inhoudelijk op het eerste gezicht gegrond. Een bestuursorgaan is altijd bevoegd om een nieuw besluit te nemen of een bestaand besluit te wijzigen. Uit de besluiten op bezwaar is niet af te leiden of van die bevoegdheid gebruik wordt gemaakt.

Vraag 1

Is het college bereid om bij besluiten op bezwaar, die wegens overschrijding van de termijn niet ontvankelijk worden verklaard, tevens aan te geven waarom op grond van de gegeven informatie geen nieuw besluit wordt genomen of een bestaand besluit wordt gewijzigd?

Boetebesluit

Medio 2014 is een nieuw boetebesluit van kracht geworden. In dit boetebesluit is het evenredigheidsbeginsel niet meer opgenomen. Dit leidt soms tot besluiten die ook door het de commissie Rechtsbescherming als onrechtvaardig worden beschouwd. Ondertussen zijn door de Centrale Raad van Beroep een paar uitspraken gedaan waarin weer rekening wordt gehouden met de proportionaliteit van een opgelegde maatregel. Amsterdam past het evenredigheidsbeginsel weer toe.

Vraag 2

Is het college bereid om bij het opleggen van een boete weer de hoogte daarvan te toetsen aan de evenredigheid?

Veranderen woonsituatie

Bij het veranderen van de woonsituatie wordt de bestaande uitkering opgeschort of ingetrokken, ook als aan de inlichtingenplicht is voldaan (voorbeeld iemand gaat samenwonen en geeft dat keurig op). Uit de bezwaarschriften is af te leiden dat het toekennen van de nieuwe uitkering niet, althans niet altijd, op de zelfde datum gebeurt als het stopzetten van de oude uitkering. Dit leidt tot onnodige bezwaarschriften en soms tot onnodige schulden.

Vraag 3

Is het college bereid om maatregelen te treffen die dit soort situaties in de toekomst zoveel mogelijk voorkomen?

Meervoudige problematiek

Daklozen voldoen relatief vaak niet aan hun inlichtingenplicht omdat zij moeilijk bereikbaar zijn en daardoor het inlichtingen formulier vaak niet ontvangen.

Is het college bereid om zich te bezinnen op maatregelen die deze groep tegemoet komen? Bijvoorbeeld, dat het inlichtingenformulier desgewenst kan worden opgehaald bij een door de dakloze opgegeven daklozencentrum?

Inlichtingenformulier

Het inlichtingenformulier is niet volledig. Volledigheid is ook moeilijk te bewerkstelligen. De vraag ontbreekt bijvoorbeeld of een van de thuiswonende kinderen 21 jaar is geworden. Toch heeft dat gevolgen voor de uitkeringssituatie. Het axioma is dat iedere burger de wet behoort te kennen. Zoals iedereen weet is dat in de praktijk niet het geval.

Nu gebeurt het dat achteraf op een uitkering wordt gekort omdat een thuiswonend kind de leeftijd van 21 jaar heeft bereikt.

Vraag 4

Is het college bereid om in gevallen waar het inlichtingenformulier niet in voorziet, af te zien van het opleggen van sancties?

De verwerking van het inlichtingenformulier neemt tijd in beslag. Bijstandsgerechtigden worden dan vaak geruime tijd later geconfronteerd met grote terugvorderingsbedragen, hetgeen onnodig kan leiden tot schulden.

Vraag 5

Is het mogelijk om de digitale verwerking sneller te laten verlopen en vooral de besluiten die het gevolg zijn van verstrekte inlichtingen sneller te nemen?

Postregistratie

De antwoorden op technische vragen van de SP over het postregistratiesysteem zijn als **bijlage** toegevoegd. Het huidige systeem kent twee verschillende wijzen van registreren, één

voor schriftelijk post en één voor digitale post. Het postregistratiesysteem is niet zo lang geleden gewijzigd. SP en PvdA vragen zich overigens af of die wijziging wel aan zijn doelen heeft beantwoord.

Enkele bezwaarschriften zijn gegrond verklaard met als redengeving dat de registratie van ontvangen of verzonden post niet aan de wettelijke eisen voldoet.

Vraag 6

Op welke gronden voldoet deze registratie niet aan de wettelijke eisen?

Sommige cliënten voldoen aan hun inlichtingenplicht door persoonlijk de gevraagde stukken aan de balie af te leveren. De balie weigert vaak een bewijs van ontvangst af te geven.

Vraag 7

Vind het college niet dat bij het afgeven van stukken aan de balie **standaard** een bewijs van ontvangst dient te worden afgegeven?.

De verwerking van schriftelijke post (zowel door DIV als door de afdeling sociale zaken) neemt vaak enige tijd in beslag. Daardoor wordt soms de uitkering ten onrechte opgeschort of stopgezet.

Vraag 8

Is het college bereid bij het nemen van besluiten met deze verwerkingstijd rekening te houden? Zo ja is het college bereid om nadere eisen te stellen aan de maximale tijd die verwerking van schriftelijke post in beslag mag nemen?

De verwerking van digitale post dient door de medewerker zelf te gebeuren. Daar gaat het soms mis, bijvoorbeeld omdat de betreffende medewerker ziek of op vakantie is. Ook hierdoor worden uitkeringen vaak onnodig opgeschort of zelfs stopgezet wegens het niet voldoen aan de inlichtingenplicht.

Vraag 9

Welke maatregelen denkt het college te treffen om dergelijke ongelukken te voorkomen? Is het wellicht een oplossing om het voldoen aan de inlichtingenplicht uitsluitend per schriftelijke post te laten geschieden?

Ook bij het verzenden van stukken aan de bijstandsgerechtigden gaat het soms mis. Zij worden naar het verkeerde adres gestuurd of soms ook om een andere reden niet ontvangen.

Vraag 10

Vindt het college niet dat het verzenden van post die betrekking heeft op de inlichtingenplicht uitsluitend aangetekend dient te geschieden met bewijs van ontvangst?

Mondelinge communicatie

Vaak beroepen bezwaarden zich op mondelinge gemaakte afspraken. Ook hier gaat het soms fout, bijvoorbeeld omdat mondelinge afspraken niet geregistreerd zijn of omdat bezwaarden de mondeling gemaakte afspraken verkeerd uitleggen.

Is het college het met ons eens dat mondeling gemaakte afspraken die direct of indirect gevolgen (kunnen) hebben voor de hoogte van de uitkering schriftelijk moeten worden vastgelegd en digitaal of schriftelijk naar de ontvangers van bijstand dienen te worden verzonden?

Schuldbemiddeling of schuldsanering.

Indien door de rechtbank de WSNP van toepassing wordt verklaard dan wordt een bewindvoerder benoemd. Een bewindvoerder kan ook om andere redenen worden benoemd bijvoorbeeld omdat iemand niet in staat is zijn financiën te beheren. Ook treedt bij schuldbemiddeling iemand in feite op als bewindvoerder.

Uit bezwaarschriften blijkt dat de post soms naar de bijstandgerechtigde zelf wordt gestuurd. Dit geldt ook voor mondeling contact.

Vraag 11

Wil het college er op toezien dat post en overige communicatie met de bewindvoerder plaatsvindt? In het geval van de WSNP is dit zelfs wettelijk voorgeschreven.

Bij schuldsanering wordt een bedrag van de uitkering afgehouden voor het aflossen van schulden. In enkele gevallen is daarbij geen rekening gehouden met de beslagvrije voet.

Vraag 12

Om dit te voorkomen kan bij het bepalen van het aflossingsbedrag een aparte rubriek beslagvrije voet worden opgenomen. Is het college het daarmee eens?

Veel mensen die in de schuldbemiddeling zitten hebben ook andere problematiek, zij zijn bijvoorbeeld analfabeet. Daardoor treden vaak onnodig schulden op.

Vraag 13

Is het college bereid hier in de uitvoering van het beleid rekening mee te houden? Zo ja op welke wijze?

Schuldenproblematiek treedt ook vaak op bij mensen die drager zijn van het syndroom van down of andere mensen met een geestelijke beperking. Lang niet altijd hebben zij een bewindvoerder. Ook de voedselbank signaleert deze problematiek.

Vraag 14

Ook hier het verzoek aan het college om daar in de ontwikkeling en uitvoering van het beleid rekening mee te houden.

Tot zover onze vragen

Frits Garretsen SP

Diana van Loenen PvdA